

Amputationsfrekvens och frekvensen plastikkirurgisk rekonstruktion efter öppna underbensfrakturer i Sverige 1998-2010

Tampe, U1; Weiss, R2; Stark, B3; Sommar, P3; Jansson, K-Å2

1Ortopedkliniken Västerås, 2 Ortopedkliniken och 3 Rekonstruktiv plastikkirurgi vid Karolinska Universitetssjukhuset. Samtliga vid Department of Molecular Medicine and Surgery at Karolinska Institutet

Introduktion Öppna underbensfrakturer är behäftade med en hög komplikationsrisk pga den begränsade mjukdelstäckningen över tibia. Vissa frakturer blir föremål för extremitetsbevarande kirurgi, inkluderande mjukdelstäckning med fria eller stjälkade muskellambåer. Alternativet till mjukdelsrekonstruktion i dessa fall är amputation. Amputationsfrekvensen efter öppna underbensfrakturer har inte studerats ur ett nationellt perspektiv. Vårt syfte var därför att kartlägga såväl amputationsfrekvens som frekvensen av mjukdelsrekonstruktioner efter öppna underbensfrakturer i Sverige.

Material och metod Data inhämtades från slutenvårdsregistret för individer över 15 år med diagnosen öppen underbensfraktur (S82.11, S82.21, S82.31) under perioden 1998-2010. Vi registrerade skademekanism och operationskoder för amputation och plastikkirurgisk rekonstruktion. Risken för amputation inom tre månader analyserades med logistisk regression för variablerna kön, ålder, skademekanism och plastikkirurgisk rekonstruktion. Studien har etiskt tillstånd.

Resultat Vi fann 3777 individer med öppen underbensfraktur under tidsperioden 1998-2010, två tredjedelar var män med en medelålder av 42 år. Medelåldern för kvinnor var högre (55 år). Frekvensen på 3 öppna frakturer per 100 000 invånare och år var stabil genom hela studieperioden. Trafikolyckor var den vanligaste skadeorsaken. I hela populationen genomgick knappt 10 % (342) patienter någon form av rekonstruktiv plastikkirurgi. Amputationsfrekvensen var lägre för patienter med fri lambå (8,8%) än med stjälkad lambå (9,5%). Amputationsfrekvensen var 2% bland patienter som ej genomgått rekonstruktionskirurgi. I riskfaktoranalysen fann vi att manligt kön, ålder över 70 år och lambåkirurgi var associerat med signifikant högre risk för amputation inom 3 månader.

Diskussion Öppen underbensfraktur är en ovanlig skada i Sverige och antalet plastikkirurgiska rekonstruktioner efter dessa skador är litet. Endast 13 rekonstruktioner per år utfördes i Sverige i detta material. Vi anser därför att dessa patienter ska behandlas multidisciplinärt vid regionala traumacentra. Vi fann en låg amputationsfrekvens bland öppna tibiafrakturer. Resultaten efter rekonstruktiv plastikkirurgi är jämförbara med dem som rapporteras i litteraturen. Stjälkade lambåer kan delvis bestå av skadad vävnad (zone of injury) som påverkar såväl komplikationsfrekvensen som amputationsfrekvensen. Resultaten i denna studie kan vara en hjälp vid val av behandling och ge patienter och behandlande läkare en bättre uppfattning om prognosen efter rekonstruktion. Frakturregistret som nyligen startats för att förbättra kvaliteten på frakturbehandling ger oss ytterligare möjlighet att följa upp och förbättra behandlingen av dessa ovanliga och svåra skador.

Referenser 1. Saddawi-Konefka, D., Kim, H.M., Chung, K.C. A systematic review of outcomes and complications of reconstruction and amputation for type IIIB and IIIC fractures of the tibia. *Plast Reconstr Surg.* 122:1796–1805, 2008.